

BARS.

H I R D E T É S E K

Négyhasábos post-sor egyszeri közlődíjt 7 kr.,
két-szeri 6 kr., többszöri 5 kr. fizetendő.
Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 kr.

A nyitlérben:
minden négyhasábos garmond sor díja 15 kr.

Vélünk összekötöttesben levő hirdető-írások, elő-
fizetők, vagy a gyakori hirdetőket tetemes díj-
kedvezményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.
Vidéken és Léván házhoz küldve:
Egy évre 5 frt — kr.
Hat hónap 2 frt 50 kr.
Három hónap 1 frt 25 kr.
Előfizetési pénzek postautalvánnyal küldhetők.
Egyes számok 12 kr-ával kaphatók
kiadóhivatalban

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) bűldendők.
Kéziratok vissza nem adtnak.
Megjelen: hetenként egyszer, vasárnap reggel.
A hirdetések, előfizetéseket s a reklamációkat a kiadóhivatalba:
(Takarék- és Hitelintézet épület) kérjük utasítani.
A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA.

A faiskolák kérdéséhez.

Már csakugyan közel félszázada annak, hogy kezdetüket vették azon vándorások, melyeknek czélja a fatenyésztés és gyümölcs-termelés honosítása hazánkban. — Szó volt ugyan már jóval azelőtt ezen feladatnak sürgős mielőttiről, a tényleges kezdeményezés azonban a Bach-rendszernek maradt fenntartva. Ennek tartama alatt ugyanis szigorú parancs lett kiadva a községi faiskola-telek kihasítása és a közutaknak fákkel szegélyezése iránt. Daczára az ellen-szenvnek, melylyel a felerőszakolt idegen kormányzatnak ezen rendelete országsszerte találkozott, annak eredménye tagadhatlanul nem épen megvetendő volt; a meglévő községi faiskola-telek legnagyobb része azon időben lett kihasítva, és a közutak mentén még most is nagyobb azon fák száma, melyek a Bach-rendszer idejéből fennmaradtak, mint azoké, melyeket azóta mi ültettünk. Pirulva bár, de be kell ismer-nünk, hogy a mostoha kormány rövid néhány év leforgása alatt e téren nagyobb haladást tudott felmutatni, mint mi azóta az önkormányzatunk közel 30 éven át fel-mutatni képesek vagyunk.

Az alkotmányos éra bekövetkeztével sürgősebb teendőkkel elfoglalva levén, de — lehet — azon oknál fogva is, hogy az abszolút rendszer nyomdokait még e téren is röstellettük követni, a fatenyésztés ügye végre feledésbe jutott, és éveken át legfeljebb itt ott beszélgetés tárgyát képezte, a mennyiben akadtak egyesek, kik megbot-ráncokván azon, hogy a midőn több szomszédos országban nemcsak hogy községen-ként a legutolsó egyesnek kerteje is válogatott fajú gyümölcsfákkal és mindennemű hasznos kerti növényekkel tömve van, de ezenfelül az utak hosszában és a földek közti meszgyéken szorgosan gondozott gyümölcsfák díszlegnek, — nálunk a községek mellett elhaladva tetemes térfogatu kerti telkeket látunk, melyekben néhány elcsene-vészett s elkorcsosodott gondozatlan szilva-nak kívül, a konyhakertészetnek nyoma nél-kül, legfeljebb löherét vagyunk képesek felfedezni; a helyett, hogy a falubeliek lát-nak el a városokat gyümölcses és zöld-séggel, azt tapasztaljuk, hogy a felvidékről községekbe szállított olyatn ócska gyümölcsöt, mely még a sertéseknek sem szolgálhat egészséges eledelül, tiszta buzával mérik fel, — a konyhanövényeket pedig ók drága pénzen a városokban vásárolják;

az utak mentén végre nagyobbára csakis kilométerenként elvéve, akadunk egy-egy össze-visszacsonkolt fűz — vagy akáczfára, — továbbra nem halasztható sürgős feladatnak tekintették: eddigi páratlan cimaradottsá-gunknak véget vetve, a fatenyésztést és gyümölcs-termelést országsszerte biztos alapokra fektetve, állandóan honosítani, és pe-dig annál inkább, mert látván azt, hogy a mezei gazdaság eredménye — egyrészt a gabonáruk ingadozása, másrészt a mind sürűbben beköszöntő terméket en évek miatt hovatovább mindinkább problematikussá válik, a filokszerá pedig rohamos pusztítás közben a közel jövőben végképen tönkre-teendi a szőlőket, nehogy népünk a már is elviselhetlen adók terhe által sújtva, utó-vegre a megélhetés lehetőségétől fosztassék meg, kötelességünknek kell, hogy ismerjük: részére a gyümölcs-termelés és fahasznosítás útján, egy új jüvedelmi forrást előkészíteni, mely szakszerű kezelés mellett bizonyára nagy lézapot fog pótolni mindinkább apadó jüvedelmében.

Csakhamar belátta ezt alkotmányos kormányunk is és a fatenyésztés érdekében kétségkívül szabatosan járt el, midőn az ál-lami tanító-képezdénél a gyümölcs-kertés-zet tanát, a kötelező tantárgyak közé ve-vén fel, minden helyt gondoskodott egy képezdei faiskoláról és alaposan képzett tanítókertről, ki a rendelkezésre álló kerti telepen a gyümölcs- és konyhakertés-zetből tüzetes elméleti és gyakorlati okta-tásban részesíti a képezdei növendékeket, bizonyára nem csupán azért, hogy azok egykoron mint népiszkolai tanítók saját kert-jöket szakszerűen kezeljék, de igen is főleg azért, hogy mint olyanok, tanítványaiknak a fatenyésztésből szakszerű oktatást nyujt-ván, azokból értelmes kert- és fakévelőket neveljenek; a minthogy a népoktatási tör-vény 55. §-a ezt csakugyan kötelességükké teszi.

Végre megyénk sem zárkozhatott el tovább e nép érdeke parancsolta sürgős követelmény elől és ezelőtt 4 évvel a kor-mány intencziójával egybevágólag a községi faiskolák kezelése tárgyában — dicséretére legyen mondva — oly alaposan átgondolt szabályzatot alkotott, melynek kifogástalan helyességét még az ellennézetűek is kényte-lenek beismerni. Azon jellemzők értelmében: „nem csupán fák, de azok czéltuda-tos kezeléséhez értő fakévelőket is kell nevelnünk“, a szabályzatban a fő suly a serdülő nemzedéknek beavatására, a sikeres

fatenyésztéshez megkívántató ismeretekbe és ez uton a zsenge koruakon kezdve, a fatenyésztésnek mindinkább tágabb körbeni megkedveltetésére lett fektetve. Ennélfogva minden községben megfelelő teriméjű kerítéssel és kuttal ellátott faiskolának létreho-zatala a községi előjáróság kötelességévé tétért és az iskolás gyermekek oktatásá-val a fatenyésztésben az illető tanító lett megbízva. Hogy pedig ezen faiskolák keze-lése alaposan — szakavatott vezetés alatt álljon és annak szakszerű egyöntetűsége biztosítva legyen, az illető miniszterium ál-tal egy faiskola-felügyelő lett kinevezve, kinek kötelessége első sorban a meglévő al-kalmas faiskoláknak netán még hiányzó be-kerítését és kuttali ellátását — az elégte-len térfogatnak kibővítését — a meg nem felelő helyen levőknek alkalmas helyre át-tételét — a hol végre hiányoznak, ál-tala kijelölendő helyen létesítését — a ki-vitel jogával felruházott járási hatóságnál kitelhetőleg szorgalmazni, kötelessége to-vábbá a karba hozott faisko ak területét, a kezelő és a községi előjáróság közbejötté-vel beosztani, a felszerelést sürgetni — a mikéni mivelés és kezelés iránti tervezetet megállapítani, minden helyt a talaj- és helyrajzi-viszonyok szerint leginkább meg-felelő gyümölcsfajmeket és fajokat kijel-ölni — a nemesítésre megkívántató galyak-kal a faiskolákat ellátni — a faisko a keze-lőket minden irányban a leghelyesebb el-járási beavatni és netán hiányos ismereteiket — kelő oktatás útján — gyarapít-tani és működésüket ellenőrizni. — Köte-lessége végre a faiskola-felügyelőnek műkö-déséről szóló tüzetes jelentéseit — a köz-igazgatási bizottság üléseiben felolvasandókat — a gazdasági előadó urnál beterjeszteni, melyben ténykedéséről beszámol, bemutat-ván annak eredményét és egyuttal előso-rolván a hátralevő teendőket és ezekben netán előfordult késedelem okait.

Az imént vázolt szervezettel — mely-nek az alispáni hivatal és a közigazgatási bizottságnak fenhatósága alatt ténykedő szakközegei: a faisko a-felügyelő és a né-piskolai tanítók, — ellenőrző és végrehajtó közegei pedig a szolgabírói hivatalok és a községi előjáróságok — kezdetét vette ezelőtt közel 4 évvel a községi faiskolák-nak mindennekelőtt létesítése, mert az egyes községekben meglévő, bekerítetlen faiskolai területek odáig a községek, vagy egyesek által tengeti vagy burgonyatermelésre hasz-náltattak, a községek nagyobb részében

pedig a faiskolai terület még kihasítva, de söt még kijelölve sem volt.

Hogy mily sikerrel folyt e téren a kezdeményezés e legnehezebb feladatának, a faiskolák létrehozatalának megoldása, ar-ról megbízható tudomással mindekkoráig sem bírnunk, de nem is bírhatunk. A fate-nyésztés ügye ugyan is, daczára az életbe léptetett, vonatkozatos megyei szabályrende-letnek, a hivatott intéző körök részéről ér-deklődés hiánya, — hogy ne mondjam — ellenzés-szülte közönyt nyel találkozott, a maig-lan is kerítetlen faiskolák tetemes száma tanuskodik főleg egyes járásokban feltűnően a támogatás azon elégtelen mérvéről, mely-ben a fatenyésztés ügye a szolgabírói hiva-talok részéről részesítettett. Ott, hol a fel-sőbb ellenőrzésnek és intézkedések elrende-lésének joga gyakoroltatik, ezen ügy emli-tésbe sem hozott; a közigazgatási bizott-ság üléseiben — és ez képezi a legsúlyosabb mulasztást, — melynek a később törtétek csakis folyományai — a faiskola-felügyelő-nek jelentései közül egyetlenegy sem lett felolvasva, holott volt idő, midőn ezen ülé-sékben a közigazgatási előadó által akár-hányszor fel lettek olvasva oly jelentések is, melyekben egy szarvasmarháknak egy — vagy más községben történt elhullása lett a közigazgatási bizottságnak tudomására hozva, csakis egyszer és pedig az illető szabályrendelet fennállásának 3-ik évében, midőn — úgy látszik a miniszterium által kinevezett faiskola-felügyelőnek és ezzel együtt a gyakorlatba léptetett rendszernek kiküszöbölése szűkebb körben már el volt határozva — került szóba a faiskolák ügye, panasz emeltetvén az iránt, hogy a faiskola-felügyelő már 3-ik éve, hogy élvezi a dus javadalalmazást és kiültetésre még most sem kaphatók fák a községi faiskolákban, egy-uttal hangoztatva lett azon vád a faiskola-felügyelő ellen, miszerint vannak községek, melyekben mindekkoráig még egyszer sem láttak.

A jelenvoltak a faiskola-felügyelő je-lentéseinek elhallgatása folytán ezen ügy valódi állása iránt tájékozva nem lévén, hallgatással fogadtak ezen váratlan támadást, mely bizonyára elmarad, ha a faiskola-fel-ügyelő jelentései annak idején sorrendben felolvasattak volna és hatálytalanul elhang-zik, ha annak megtörténtével utánpótlólag köztudomásra hozattak volna, de így czá-folatlanul hagyatván a vádak, hatót és pe-dig olyannyira, hogy még azon szerény kis megjegyzés sem jutott kifejezésre: mi-

TÁRCSA.

A magyar papok életéből.*)

A nagyváradai püspökség ára.
Midőn II. József császár Katalin orosz czárnő látogatására utazott, Gácsországban eszébe jutván, hogy a buzgó érzelmeiről annyira ismeretes orosz udvarban nem jó benyomást tenne, ha a császár kíséretében egyházi férfiut nem látnának, az előtte tisztelgő tábornok ajánlatára a tábori főpa-pot vitte magával, akit Kalatai Ferencz-nek hittak.

A német nyelvet csak úgy feliből-harmadából ismerő, ugyancsak elhízott, kis é nyersmodoru s igen hidegvérű férfiut volt ez, kitől midőn a császár németül azt kér-dezte, hogy volna-e kedve őt Oroszthonba kísérni — hidegen csak e választ nyerte: — Quare non, Sacratissima Majestas? (Miert nem, felség?)

A orosz országutakon a főpap kocsija felborulván, ez oly szerencsétlenül esett ki belőle, hogy oldalbordáin erős zuzódást szenvedett.

— Katona-dolog! döimögte magában s tovább folytatá utját az orvos minden tiltakozása daczára.

Visszatérvén a hosszú utról, a császár így szólt a tábornokhoz:

— Tábornok! tudósítsa ön a tábori papot, de ügyesen, módjával, hogy a guta az elhízott egyént örömeiben meg ne üsse — hogy nagyváradai püspökké neveztem ki.

A tábornok tehát így teljesíté a meg-bizást:

— Nem fogja önt megütni a guta, ha tölem azt hallja, hogy császár ö felsége önt nagyváradai kanonokká nevezte ki?

A kérdezett a lehető legnagyobb kö-zömbösséggel válaszolá:

— Nem fog megütni.

— De akkor sem fogja önt megütni a guta, kérdé tovább a tábornok, ha azt mondom, hogy ö Felsége nagyváradai me-gyés püspökké nevezte ki önt?

— Akkor sem fog megütni, volt a határozott felelet.

— De hogyan remélhetette ön a nagy-váradai püspökséget? faggatá a tábornok.

— Azt nem reméltem, felelé a főpap, de gyanítám, hogy a császár betört oldal-bordám árát dusan megteríti.

Ádám tehát nejét köszönheté oldalbor-dájának — Kalatai pedig a nagyváradai püs-pökséget, melynek palotájában aztán more patrio és manu popria vágta a fényezett ablakdeszkán a szűz magyar dohányt.

* * *

Gr. Eszterházy Károly.

A „legutolsó egri püspök“ legremekebb alkotása az egri lyezeum, ez a nagyszerű épület, mely Európa legnagyobb intézeteivel kiállja a versenyt. Hogy mily óriási ösz-szegbe került ez épület kiállítás s felsze-relése, elképzelhetni. Ez összeg mennyisé-géről azonban semmi tudomással sem bí-runk. Eszterházy az épület befejezése után — miut mondják — minden ide vonatkozó számlát és iratot saját kezűleg égetett el.

II. József császár Egerben időzvé, nagy érdeklődéssel szemlélte a pompás épületet.

— Mennyibe került? kérdé a püs-pököt.

— Ki van fizetve, felség! válaszolá Eszterházy lakonicez.

— S meggyőzte a püspöki jövodelem?

— Ha a püspök megszorult, kölcsön kért a gróftól.

— Derék épület, kötődik tovább a császár, jó lesz kaszárnának.

— Felséges uram! viszonzá Eszter-házy, ezt tulajdonkép nem is a püspök építette — hanem a gróf.

* * *

A püspök rendszerint födetlen fővel szokta volt magas vendégét, a császárt, szemléi közben követni. Midőn azonban a székesegyház küszöbét átlépték s a császár kalapját leemelte, Eszterházy eléje lépett.

— Itt Isten után én vagyok az ur, mondá s fejére tette a papi főveget.

* * *

Egy izben megpillantván a császár az Eszterháziak czimerében levő griffnadarat, e kérdéssel fordult házigazdájához:

— Mondja meg püspök, hol teremnek ezek a madarak?

— Ott, felséges uram, ahol a kétfejú sasok, volt az elmésen rögtönzött válasz.

A császár nem volt kíváncsi bővebb magyarázatra.

* * *

Tudvalevő dolog, hogy II. József császár Eszterházyt a Szent-István rend nagy-

keresztjével akarta kiütetni. Ö azonban, midőn erről értesült, azon megjegyzéssel utasította vissza a tervezett kitüntést, hogy ö nagyon meg van elégedve az Üd-vözítő kis keresztjével is.

Voltaképen pedig hazafini önértetből utasította vissza, mert a „kalapos királyt“ — mint Anyos Pál nevezte oly találóan egyik versében a koronázatlan II. Józsefet — nem ismerte el Magyarország törvényes uralkodójának.

Most szegezik a koporsót.

Most szegezik a koporsót,
Hiába is megyek be:
Nem nézhetek hideg arczod,
Megtört fényű szemedbe.
Nem nyujt nekem egyik se mir
Pircs rózsát, sugarat —
Örömmnek dult határam
Bágyadt lelkeim bút arat.

Most teszik fel a koporsót
A Szent-Mihály lovára;
Nicszen az én bánatomnak,
De nem is lesz határa.
Énekelnek, de hiába,
Haszontalan próbálom:
Bús zokogás fojt ott bangja
Tör ki néha szájamon.

Most teszik le a koporsót
A sötét sir ürebe;
Zag a vihar, életfánuak
Ága szakad dülhébe!
Tépd ki vihar, tépd ki, tépd ki
A lelket is belőm:
Temetőnek bus fejfája
Mondjon csak hirt felőlem.

Tóth István.

*) Mutatvány „Pater Hiláriusz“-ból.

szerint paragon átvett faiskolákban a magvetésben kezdve, a csemeték a művelés 3-ik évében nem több, mint 2 láb magasságuk lehetnek, s így kiültetésre alkalmas fákra csakis az 5 ik évtől kezdve lehet számítani, annál kevésbé akadt szószólója azon — már csak meg kell engedni nem épen akap-talan — észrevételeknek, miszerint ha a faiskolák ügyében a fennálló rendszer idején elért eredmény a hozzákötött várakozásokat mindeddig ki nem elégti, e miatt a faiskola-felügyelőn kívül esetleg másokat is terhelheti a felelősség. Mindez elmaradt és az egyedüli bünbakul kiszemelt faiskola-felügyelő s vele együtt a fennálló rendszer röviden el lett ítélve, anélkül, hogy igazolására avagy mentésére — melyre adatokat talán már jelentéseiből is meríthetünk volna — alkalom adatott volna. Anélkül, hogy egy, e célra kiküldött bizottság pártatlan vizsgálat útján kiderítette volna, hogy a faiskola-ügy terén a haladás és eredmény azon elégtelenségének, mely panaszosan hangoztatik, miben és kiben rejlik az oka, — egy bizottság lett kiküldve azon megbízással, miszerint a fennálló elzárvezető több rendszer iránti javaslatát mielőbb terjeszse be.

Ily egyoldalú elbírálás alapján valóban mi sem lenne könnyebb, mint akár a tanfelügyelőt is elítélni, ha t. i. nem ismer-ven jelentéseit s ennél fogva nem bírván tudomással a mások részéről elkövetett mulasztásokról, egy vagy más kifogásolt iskolának kénséges rendbe hozatalát egyedül neki róndék fel bűnül.

A „preat“ a faiskola-felügyelőre és egyúttal az általa követett rendszernek rosszalása már ezelőtt egy évvel ki levén mondva, elképzelhető, mennyivel nagyobb akadályokba ütközött azóta egy dekretált rendszernek gyakorlatban tartása vádakkal illetett kezelője által. A felelősség eziránt azokat terheli, kik mellözve minden vizsgálatot, be nem igazolt állítások alapján hadat üzentek a fennálló rendszer és képviselője ellen.

Nem védelmezem — ha csakugyan vé- tett — a vádolt személyt, de igen is védel- mezem az alaptalanul kifogásolt rendszert, melynek okadatolt meggyőződéseim szerint az adott viszonyok közt helyesebbet halandó nem képes kieszelni.

De hát kövessük az idáig történetek sorrendjét. — A várva-várt javaslat, mely hivatva volt a fatenyésztés terén üdvös reformot létesíteni, végre megjelent. Megis- merkedvén vele, feloldva látom magamat annak czáfolgatásától, mert úgy találom, hogy az már magában foglalja a legélesebb kritika indokait, miután mindazok, kik né- pünk értelmi és gyakorlati elmaradottságát e téren ismerik és a fatenyésztésről helyes fogalmakkal bírnak, magából a javaslat szö- vegéből meríthetik az érveket annak elíté- lésére és egyúttal azon belátást, miszerint annak gyakorlati kivitele az érdekbevonás csökkentése folytán a fatenyésztés ügyének elposványosodására és utóvégre annak elej- tésére vezetne. Mindössze is azon megjegy- zésre szorítokom, miszerint a javaslatba foglalt szervezési tervezet homlokegyenest ellenkezik az illető miniszter intenczióival és intézkedéseivel s egyúttal a népoktatási törvény vonatkozásos rendelkezéivel. A midőn ugyanis a miniszter a tanulóknak a fate-

A keresztapa.

Nagyot nyelt e szavakra Laczi bá- tyánk, mintha meg akart volna fuldani.

— Talán két forintot? Nyögte kinos sóhajjal. Ennyi, ugy hiszem, elég lesz?

— Azt hiszed, hogy ez elég? Kevés- nek sok, soknak pedig kevés!

— Ugy! talán bizony azt akarjátok, hogy ama kölyök miatt egész havi fizeté- seimet elküldjem és én magam koplaljak? felelt majdnem siránkozva.

— Isten ments! Hét-nyolcz forinttal egész tisztességes keresztapa vagy, kit senki sem fog fősvényességéről vádolhatni. Ha megadod, akkor a legnagyobb tisztelettel fognak rólad nyilatkozni; ha pedig nem adod, akkor ugy fognak gyalázni, hogy majd szívesen adnál hetven-nyolczvan fo- rintot is, de már késő lesz!

— Rettenetes egy ember az az uti- biztos! sóhajtott fel Laczi bátyánk és le- csüggeszté fejét. És aztán, folytatta kis vártatva, ha el is határozom magamat, hogy annyi pénzt áldozok, de egyre soha sem fogom magamat elhatározni.

A járásbíró csodálkozva tekintett az öregre.

— Nem beszélhetek soha az utibiz- tossal; jól tudjátok, hogy ki nem állhatom!

— Akkor irj neki!

— Azt sem tehetem!

— Jól van hát! Akkor magamra vál- lalok mindent. A te ajándékodat átadom az utibiztosnak, az ő köszönetét pedig ne- ked. Most már, azt hiszem, meg lehetsz nyugtatva?

Laczi bátyánk arca e szavakra né-

nyésztés körüli teendőkbeni oktatására fekteti a főszület, hogy legyenek, a kik a fák- kal szakszerűen elbánni tudnak, a javaslat tekinteten kívül hagyván az oktatást, — mely a faiskoláknak 200-ról ötre szándékolt apasztása folytán amugy is kivihetetlené tétetik — minden, a fatenyésztés terén fenn- forgó követelményeknek azáltal vél helye- sebben eleget tenni, ha gondoskodik — ugy a mint — arról, hogy egyes helyeken ki- ültetésre alkalmas fák kellő mennyiségben kaphatók legyenek, keveset törődve azzal, hogy mi történik azután az avatatlanok ke- zeit közt a kiszolgáltatott fakkal. Már pedig tapasztalásból eléggé tudhatjuk, hogy a nép közt csupán elvétve akadunk olyanra, ki csak türethető is tudna fát ültetni, olyanra, ki szakszerűen értene ahhoz, egyetlenegyre sem. A most ténykedő generáció, mint ed- dig, azon szerint ezentul is mindvégig csak is fejszével fogja gyakorolni a kertészetet, s azért kell a zsenge kornakkal a fatenyésztés — oktatás és eredmény előidézés útján — megkedveltetni, mert a ki bár csak 10 fát ültetett és ápolt fiatal korában, az ba- rájta lesz a fatenyésztésnek.

Feltehető nem lévén, hogy a minisz- ter egyesek különzködése kedvéért az ál- tala elrendelt, sőt részben már életbe is léptetett intézkedésekről lemondana és azok- nak tetszés szerinti módosítását a megyékre bízna, nincs okunk tartani attól, hogy e javaslatot, mely az általa megállapított el- vekeket rákásra dönteni törekszik, még akkor is, ha — a mit nem hihetünk — a megye elfogadná, érvényre juttatni engedné.

Visszatérve a javaslat árnyoldalaira, nem hagyhatom említés nélkül a kivitelnek kínálózó azon nehézségeket, melyekkel megyénknek — a javaslat szerint a főszolgab- íróknak mindenkéül — megküzdni kel- lene, míg végre őt — lárszak nemileg hasznavehető — kertészt ös-zetborzani si- kerülne. Hogy ezek közt — kik alapos képzettségűek aligha lennének — azután minduntalan akadna egy-egy — ki legyen tudatlanság, hanyagság vagy hiútlenség miatt — megtűrhetlen lenne s így hol egy, hol más faiskolában pangásba jutna a kezelés, az előre látható. Zavartalan allandóságra a kezelésben e szerint nem számíthatunk, még kevésbé egyöntetűsége, miután az mindegyik faiskolában a kertész — illetve a főszolgabíró nézete szerint gyakoroltatván, egymástól eltérő lenne. A főszolgabírákra az ellenőrzésen kívül a kezelés vezetése is bízva levén, felteve — a mit a mostaniak közül csupán egyről merek állítani, — hogy a kertészethez megkívántó ismeretekkel és kedvvel bírnak, utóvégre kérdés: vaj- on amugy is tulhalmozott foglalatosságunk mellett hajlandók és képesek-e az esetleg tudatlan — hanyag — vagy hiútlent kertész- szel sikeresen bajlalkodni, miközben alig hiszem, hogy a faiskola kezelésében netán előforduló tonákások miatt — szakembere- k nem lévén — felelősségre vonhatók lennének.

Nem bocsátkozom annak bírálatába: vajjon a fennállónak avagy a javaslatba hozott rendszernek kerestülvitele igényel e nagyobb költségeket a községek részéről, csupán annyit kívánok megjegyezni, hogy a községek kétségkívül sokkal szívesebben áldoznak, ha kell, nemileg többet is a hatá- rukban levő — sajátjukat képező faiskolára,

mileg kiderült előbbeni mogorvaságából, mert a járásbíró ajánlata megmentette őt azon áldozattól, hogy személyesen kelljen érintkeznie az utibiztossal.

— Tehát, mormogá és látható kinos erőlködéssel huzta elő ócska bugyelárisát, — tehát ha már egyszer meg kell lenni, jóllehet még mindig nem látom be, itt van a pénz!

Az utolsó szavaknál hangja siránkozó lett, és mikor egyik ezüst forintot a másik után leolvasta a járásbíró elé, látni lehetett vonásain, hogy mily nehezére esik neki azoktól örökre bucsut venni. Nemsokára ezután kiitta az egy pohár sört, fájdalmas szívvel fizetett és lecsüggesztett fővel tá- vozott.

Ezen naptól kezdve Laczi bátyánk még takarékosabb lett, mint eddig volt, mert a nyolcz forint kiadása által a bugye- larisban támadt ürt be kellett tölteni, ha e miatt szenvedni kell is a gyomornak. Ez oknál fogva elhatározta, hogy ezentul a szokásos egy pohár sör helyett jó friss kut- vizet fog inni. Mivel azonban a do'og kez- detben gyomrának nem igen volt inyére, igyekezett azt a legékeőbb szavakkal a víz kitünő és a sörélvezet ártalmas volta- ról meggyőzni, míg az meg nem adta ma- gát sorsának.

Igy ült szintén egy este homályos szobájában Laczi bátyánk és fogyasztotta hatalmas flaskából a tiszta, hamisítatlan kutvizet. Épen azon faradozott, hogy az önmegtagadása által ma szerzett összeget gyermekies örömmel a többihez tegye, midőn valaki hevesen megrángatta a cse-

mely szemük előtt levén, annak hasznos kihatását fokról-fokra tapasztalni és egyko- ron jövedelmét élvezni fogják, mint a járás községeinek közös tulajdonát képező — távoleső, ezenrális faiskolára, melynek mű- ködéséről legfeljebb hírből nyerhetnének tudomást. A faiskolák fenntartását és a szakteendőkkel foglalkozó közegek javadal- mazását illetve, fel legyen még említve, miszerint a községi faiskolák bármilyike, még mielőtt a nemesített csemeték eláru- sítása kezdetét venné, is hajthat — keresett s nemes kerti növényekkel beültetve — akkora jövedelmet, melyből a faiskola-felü- gyelő fizetéséhez a községre kivetett hozzá- járulási összeg, a kezelőnek jutaléka és a fenntartási költségek kikerülnek. Annyi bi- zonyos, hogy a fennálló rendszer útján, mely életbeléptetésekor csakugyan szintén áldozatokat kíván a községektől, a fate- nyésztés honosítása által csakugyan el lesz érve a kitűzött cél, mely végleg egy új jövedelmi forrás biztosításában rejlik, holott ellenben a javaslatba hozott rendszer kerest- ülvitelére fordított kiadások — bármily mérsékelték legyenek is azok — kárba- vesztett költségeket képeznének, mert abban a végleges célra egyedül vezetó intézke- dések szem elől tévesztve lettek.

Bármely oldalról bírálgatjuk a bete- jesztett javaslatot, csakhamar rá kell jön- nünk, hogy az általa tervezett rendszer a fennállóval ahogy sem állja ki a versenyt, sőt amennyiben annak célra nem vezető mivolta lépten-nyomon beigazo-ható, bírálgatás közben védekeznünk kell azon felte- vés ellen, miszerint az nem egyéb, mint: „a nem akarásnak“ ildomos leplezése akar lenni, melynek végső eredményeként a fa- tenyésztésnek — mely megengedem, hogy egyesek kényelmét zavarná — beszűntetése czéloztatik.

Tisztaba kell jönnünk végre aziránt: vajjon komolyan kívánjuk-e a fatenyésztés honosítását megyénkben? ha igen, helye- sebben nem járhatunk el, mintha véget vetvén az eddigi lanyhaságnak és tétová- zásnak, erőlyesen odahatunk, hogy a fen- álló rendszer — melynél pártatlanul beható megfontolás szerint célzárvezetőbbet hasz- talan keressünk — minden ízében életbe léptetessék, minden hátdogolást nélkül hűhatósan támogattassék és a közreműk- désre hivatott közegek szigoruan, azonban sine ira et sine studio — ellenőriztessenek.

Ha célzt akarunk érni, a fennálló rendszer szabályaiból egy jöttát sem szabad törölnünk, de igenis hatékonyságának foko- zása céljából — igénytelen nézetem szerint — következő intézkedésekkel kellene azok- nak keretét kibővíteni:

1-ör. Hogy a képezdei növendékek a fatenyésztés tanát komolyabban vegyék, a közoktatási miniszteriumnál kieszköz- lendő, miszerint ezen, már is kötelező tantárgyból a letett vizsgák eredménye, az általános érdemsorozat összeállításánál más tantá- rgyakhoz hasonlóan tekintetbe vétessék.

2-or. A népiskolákban a tanulók a fatenyésztés tanából, mint köteles tantárgy- ból, vizsgát tartozzanak tenni, melynek ered- ménye szerint a legbuzgóbbak némi kis ju- talomban lennének részesítendők.

3-or. A faiskola-felügyelő által évne- gyedenként beterjesztett jelentések a leg- közelebbi közigazgatási bizottsági ülésben

getyít, úgy, hogy ijedten összeresztent. És milyen láрма támadt ott künn, mikor Zsuzsi néni a későn jött vendégeket beeresztette.

— Talán csak itthon van? szólt meg egy mély férfihang. — No, még csak az hiányoznék!

Mint a nyárfalevél, ugy remegett sze- gény tanár, és midőn barátai, a járásbíró és a főjegyző, beléptek, akkor megköny- nyebülve lélekzett fel, mintha mázsás kö- esett volna le szívéből.

— Adjon Isten' esés jó estét! szólt a járásbíró. Már-már azt hittük, hogy egé- szen vissza akarsz vonulni a világtól, mert sem a kaszinóban nem látunk kalabriászozni, sem a kávéházba nem jársz már sörözni. Annál nagyobb örömmel vettük tehát szí- ves meghívásodat ma estére, egy kis barát- ságos vacsorára.

— Én! tört ki fuldokolva az öreg. Én? Nem! Nem irtam nektek és nem is hivtalak meg vacsorára. Biztosítlak, hogy tévedtek!

— No, az mégis csak pompás! kacza- gott a járásbíró. Már látom, hogy az egész dolgot el akarod tagadni és talán még szé- gyenled is, hogy egy világos pörzedben két legjobb barátodat vacsorára meghivtad? Ugyan öreg, hogy lehet valaki oly fősvény és irigy? Tudod-e azt, hogy ez oem szép, sőt mondhatnám gyalázatos és rut dolog?

— De hiszen én —

— Eh, mit fecsegsz! másokat tégy bo'ouddá! vágott mérgesen szavába a já- rásbíró. Te meghivtál vacsorára és mi el- jöttünk. De nem is megyünk el innét, míg jól meg nem vendégelsz. Punktum!

(Folyt. köv.)

felolvastassanak, mely alkalommal a faiskola- felügyelőnek jelenléte kívánatos lenne, egy- részt netán szükségessé vált felvilágosítások megadása, másrészt a megálapított utasítá- sok és meghagyások átvétele czéljából.

Ha mindez megtörténik, azontul aligha fogunk panaszt hallani a fennálló rendszer eredménytelenségéről.

Népünknek a gazdaság terén ily lé- nyeges érdeke — a javaslat elzáránya ál- tal — kockázattala levén, elvárjuk, hogy gazdasági egyesületünk, melynek tárgykö- rébe tartozik ezen ügy, illetékes vélemé- nyét legközelebb hallatni fogja.

Z.

A felvidéki magyar közműve'ödési egye- sület közgyűlése.*)

A F. M. K. E. ez évi s fenállása óta tizedik közgyűlést f. hó 10 én tartotta Rózsahegyén az egyesületi tagok élénk rész- vétele mellett.

Ezen közgyűlés annyival inkább is kiváló jelentőséggel bírt, mert a mult év- ben az ág. evang. püspök beiktatása alkalmával a felvidéki nemzetiségi igazgatók ez ünnepélyt tüntetésre használták fel, a mivel meglehetősen kompromittáltak Liptóvármeg- yét a hazai közönség előtt. Szinte termé- szetesnek látszott ezek után, hogy a 10 vár- megye területén működő kulturregylet ezen tüntetésre szemet ne hunyjon, hanem egy hazafias ünnepséggel válaszoljon, melyen kijelentések is tétessenek a felvidéki viszo- nyokat illetőleg.

Rózsahegy város és községe nem riadt vissza az áldozatoktól, hogy a vendé- geket méltó díszszel fogadhasza; ugy a va- suti pályaház, mint az alsó utca csinosan fel volt díszítve zöld galyakkal és nemzeti színű zászlókkal.

A vendégek legnagyobb része 9-én délután érkezett s ezek között volt Szal- avszky Gyula államtitkár is, az egyesü- let elnöke, kiket Andaházy Géza alispán fogadott az állomásnál, majd a város szélén felállított díszkapunál Níkel József ügyvéd üdvözölte őket a város nevében.

Még délután megtartott az igazgató- sági ülés, melyen több fontos ügy s ezek között néhány indítvány lett megbeszélve. Este fáklyásmenet és ismerkedési estély volt.

Hétfőn volt a közgyűlés a kegyesren- diek gimnáziumának rajztermében, mely zsufolásig megtelt közönséggel.

Szalavszky Gyula elnök meg- nyitó beszédében megemlékezett azon ver- senyről, mely a közgyűlésért Liptó Sz. Miklós és Rózsahegy között kifejlődött, de melyben egyik sem lett a legyőzött s egy- ben elismerésének adott kifejezést a haza- fias versenyért. Majd örömmel jelentette, hogy Szepesvármegye csatlakozott az egye- sülethez, mit hazafias örömmel fogadott a köz- gyűlés. Továbbá fejtegette az egyesület célját, mely abban áll, hogy törvényes esz- közökkel nyerve meg a tót népet a magyar hazafias kulturának s nem mint ellenség, de segítő jó barát lép fel vele szemben. A megnyitó beszéd után Csáky Gyula gróf, szepesi főispán nyilatkozta ki, hogy Szepesvármegye csak hazafias köelességet tel- jesített, midőn csatlakozott a F. M. K. E.-hez.

Tiszteletbeli elnököknek megválasztot- ták: Justh Kálmán turóczi, báró Rozner Ervin honti, Kürthy Lajos lipióti és Csáky Gyula gróf szepesi főispánokat. Kürthy La- jos, mint társelenök, elfoglalván helyét, egy talpraesett, rövid beszédben köszönte meg a kitüntetés nem csak maga, de a vár- megye nevében is, melynek hazafias köz- önsége mindenkor híven teljesítette köte- lességét.

Az igazgatói jelentést tudomásul vette a közgyűlés s elfogadta a költségvetési előirányzatot is 28747 frttal, melyből 22799 frt óvodákra, 390 frt tanítók és tanulók jutalmazására, 3432 frt fadaragászati tan- műhelyekre fordittatik. Az egyesület óvo- dába 1917 gyermek járt. A tagsági díjak- ból származó hátralék 1148 frt 73 kr, mely- ből Barsvármegyére 1118 frt esik.

Nagyobb s élénk vitát keltett Odes- calchy Artur herczeg azon indítványa, hogy Pozsonymegye újból kéressék fel a csala- kozásra, majd Dortsák Gyula, tresztenai gimn. igazgató azt indítványozta, hogy az egész felvidék: nevezetesen Ung, Ugocsa, Marmaros, Zemplén és Beregmegye is kéressék fel a csatlakozásra, indítványát pártolták Rozner E. vin báró, Szentiványi Márton is és egyhangulag el is fogadtatták.

Elfogadta az egyesület a szövetség esz- méjét is és több, különösen a vezetést il- lető indítványt.

A Felvidéki Nemzetör szerkesztőjének kérésére Ruffy Pal pártoló felszólalása után 1500 frt segélyt szavazott meg.

A közgyűlés után bankett volt.

N—n.

*) Lapunk előző számból térszűke miatt kimaradt. Szerk.

— Az utolsó nap. — A honatyák vakációjára. — A királyi leirat. — A király születésnapja. — Szent-István napja a fővárosban. — Sötét titok. — Szabadságharcunk emlékeinek kiállítása.

Hétfőn volt a legutolsó, a visszavonhatatlan legutolsó nap. Már tudniillik a képviselőháznak utolsó ülése a vakáció előtt. Más ember épen azon gondolkozik, hogy kell a szünidei pihenésből egyszerre a rendes kerékvágásba belemenni, a honatyák csak most lélegeztek nagyot, hogy végre-valahára a mindennapi ülések izzasztójából kimenekülhetnek a szabadba. A nyárnak vége van már, (az igaz, hogy meg se kezdődött), lasscskán a fűző-idején is befejeződik, az igen tisztelt honatyák üresen találják a fürdőket. No de se baj! Ugyis eléggé fürödtek — a gözben, mikor belementek az obstrukció tüzeiben. Szapary gömbölyűre csusoritja a száját és olyat fúj, hogy no. Az öreg Péchy Tamás megtöri a homlokát és leteszi a csemettyűjét pihenni egész október harmadik napjáig, a meddig a szünidő tart.

Szapary miniszterelnök átnyújtotta a királyi leiratot Péchy elnöknek kihirdetés végett, mely úgy szól, hogy Öfelsége az országgyűlést augusztus hó 17-ik napjától október hó 3-ig elnapoltnak nyilvánítja. Ezen királyi leiratot aztán a ház áttette a főrendekhez, a hol szintén kihirdetett. Ezzel véget ért az országgyűlés — egy időre.

Ma már kong az országház az ürességtől. Mintegy varázsütésre cserdes lett a Sándor-utca. A paszományos magas portás leheveredett valamelyik zugba, nem látjuk megszokott arcát, a diszbottal nem látjuk helykéa lépdelni fel s alá az utcai nép nagy multságára s a maga kedvetlenségére. Aranyért sem lehetne fogni egy honatyát, legfeljebb a pénztárnál egyet-egyet, a ki most veszi fel augusztusi napidijait. A többiek már szanaszét széledtek vakációzni.

A héten két királyi ünnep volt a fővárosban. Tegnapelőtt Öfelsége I. Ferencz József, Magyarország apostoli királyának születésnapját ünneplé a főváros. Megünnepelte azt minden magyar ember, áldást kérve a koronás király fejére, ki immár hatvanegyedik évét töltötte be. Kora reggel huszonnégy ágyulövés hirdette a csitadellából a nap jelentőségét, s akkor megkondultak a harangok. A város több utcáin katonazenekarok szóltak. Hét órakor a diszbe öltözött katonaság kivonult a vérmezőre, a hol a tábori mise volt. Isteni tiszteletet tartottak a budavári helyőrségi templomban is, a melyen a szépesi püspök pontifikált. A katonai méltóságokat Lobkovitz herczeg hadtestparancsnok díszelőre hívta meg. Míg a polgári kitüntetések Szapary miniszterelnökhöz voltak invitálva. E nap volt talán az egyetlen nap, melynek egy órája sem volt a politika számára. Nem folyt a politikai diskurzió, a magyar nemzet szívébe más érzés emelte fel fejét, a Kárpátoktól le az Adriáig csak egy érzés, egy óhajlás tört elő szavakban a magyar nép ajkán és ez az egy óhajlás az, hogy: „Isten áldd meg a magyarok királyát!”

Ma pedig a legelső magyar királynak szentelünk ünnepet. A fővárosnak ez az egyik legnevezetesebb ünnepe. Erre elzáródnak az ország legtávolabb eső részéből is, sőt még külföldi vendégek is érkeznek erre az alkalomra. Már tegnap sokan érkeztek, hogy a mai látványt szemtanúi legyenek. Szent-István napja ünnepnapot képez a magyar kalendáriumban, de kell is, hogy ünnepnap gyanánt üljön meg minden magyar ember. Igen helyes a vasárnapi munkaszünetről szóló törvény azon intézkedése, hogy Szent-István napján is munkaszünetet rendel.

Az ágyuk díszítet adnak a Gellérthegyén. A székesegyháznak összes harangjai bongnak-csengnek. Az utcákon tolong a nép. A merre a szent jobbot viszik, beláthatatlan emberáradat tolong. Mindenki siet. Mindenki látni akar. Az ablakokból kíváncsi fejek kandikálnak ki. A merre a körmenet halad, a házak szépen fel vannak díszítve. Délután közszemlére teszik a szent jobbot, hogy a ki nem láthatta a körmenetben, legyen alkalma annak is megnézni, azon királynak a kezét, a ki megvetette országunk alapját, azzal a biztos kézzel, mely most ott nyugszik a bíbor párnán.

Egyébiránt, hogy a szünidő vége felé jár, kissé élénkül kezd a főváros. A népszínház is vakációjának végét jelenté, mert már megkezdte az előadásokat. Az idényt a „Sötét titok” című látványossággal fejezték be, most az új ciklust is azzal nyitották meg. Az egész darab intenciója nem más, mint a szöveg illusztrálása. Ez az a híres vizes darab, melyet meg az orfeumban is kiparodizáltak, sőt még Wulff cirkusza is produkálta, természetesen mindenik a maga módja szerint. Az előadáson ugyan még mindig meglátszott a szünidei „dolce far niente” utóhatása, de azért a vizes dráma elég jól sikerült, különben pedig maga a publikum is olyan vakációs hangulatban volt.

A vigadóban a negyvennyolczas év szellemei időznek. Hentaller Lajos országgyűlési képviselő kiállítást rendezett a szabadságharc emlékeiből a fővárosi vigadóban. A kiállítás a héten nyílt meg. A szomorú és dicső napok emlékei együtt

láthatók itt. Megtépett zászlók, golyóktól átlukasztott csákok, kardok, rozsdás kaszák, pisztolyok. Különös érzés hatja át az ember szívét, mikor a kiállított tárgyra néz. Mikor azt a rongyos zászlót látom ott a sarokban, akaratlanul annak hordozójára gondolok. Mikor a rozsdás, görbe kardot nézem, az a kérdés merül fel lelkemben, vajjon nem az ellenség vértől van-e rajta az a rozsdá? A kiállított között több értékes tárgy lesz jutalmul kiosztva kisebb és nagyobb értékben a szerint, a mely mértékben hozzájárult a kiállítás tárgyaitak szaporításához. A jutalmul kitűzött tárgyak között van több Kossuth-kép is.

Igen valószerű, hogy Kossuth maga is részt vesz a kiállításon azokkal a tárgyakkal, melyek a szabadságharcból még birtokában maradtak.

Szép és érdekes ez a kiállítás. Lelkünkben annak látása két egyforma hűt pendit meg: a szomorú visszaemlékezését és a büszkeségét. Szomorúság lopózik szívünkbe annak tudatára, hogy legjobbaink elvérzettek, de büszkeség fog él, hogy nem hiába, mert még mint legyőzöttek is nagyok maradtunk.

Fővárosi levelező.

Különfélék.

— A király születésnapját Léva városa is megünnepelte, a mennyiben reggel 9 órakor ünnepélyes szent mise volt a plébáni templomban, a melyet a plébános végzett fényes segédlettel. A szent misén jelen voltak: a honvéd tisztikar Szmrecsányi Károly őrnagy vezetése mellett; továbbá az összes hivatalos s a tanítványok tanárai és nagyszámú közönség. — A templom előtt volt felállítva a dísz-század, a mely mise közben háromszor adott dísz-tűzet. — Délben a honvéd tisztikar a „Kolibál”-féle kertben közös ebédet rendezett, a melyen a királyra Szmrecsányi Károly őrnagy mondott felköszöntőt.

— Az alsófoku keresk. iskola ügye. Léva város tanácsa egy üdvös és városunk kereskedőire nézve kiváló fontosságú határozattal gazdagította működését. — Emulitettük már lapunk hasábjain, hogy a város kereskedői még a mult évben kérvényt intéztek a tanácshoz, a melyben egy alsófoku kereskedelmi iskolának felállítását kérelmezték. A tanács a kérvényt s általában az egész ügy tanulmányozását s ennek alapján egy Lévan felállítandó alsófoku kereskedelmi iskola tervezetének elkészítését az ipariszkolai bizottsághoz tette át. A bizottság ezen ügyben pontosan és szakavatottan el is járt és egy, minden tekintetben kimerítő s a törvény korlátai között készített, terjedelmes tervezetet nyújtott be a tanácshoz. Ez a tervezet — azon hozzáadással, hogy az évi tandíj egy-egy tanuló után 12 forintban állapíttassék meg és hogy a szaktantárgyak tanítása az arra kellő s a törvényben szabott kvalifikációval bíró szakemberre bizassék, — elfogadta s a mult hónapban tartott üléseiből utasította az ipariszkolai bizottságot, hogy az általa készített tervezet alapján az alsófoku kereskedelmi iskolának már a jövő hónapban eszközrendő megnyitására haldéktalanul gondoskodjék. — Az ipariszkolai bizottság a tanácsot nyert megbízatás folytán a kereskedelmi számtan, levelezés, könyvvitel, áruismerés és nemzetgazdaságtan tanári állomására kihirdette a szabályszerű pályázatot és a beérkezett öt pályázat alapján az e hó 20-án tartott üléséből a tanácshoz felterjesztette a pályázat eredményét. — Most a város kezeibe van letéve a kereskedelmi iskola sorsa és hiszszük, hogy ez haldéktalanul eszközölni fogja a tanerök kinevezését, s így városunk ezen új iskolája a kezdődő tanévvel megnyílik s ezzel ismét egy üdvös tényezővel fog megszaporodni kulturális intézeteink száma.

— A király születése napját — mint tudósítónk írja — a mező-kis-sallói izraelita hitközség is megünnepelte e hó 18-án, a mely napon a hitközség főrabijja, Jungreisz Pál ünnepélyes isteni tiszteletet tartván, áldást könyörgött a dicsőn uralkodó királyra és fenséges családjára.

— A vasárnapi munkaszünetről szóló törvény s az annak végrehajtása tárgyában kiadott miniszteri rendelet a munkaszünetes vasárnapokon kívül Szent-István napját is azon napok közé sorozza, melyen a munka szünetelni tartozik. Tapasztaljuk azonban, hogy nemcsak a vasárnapot nem, de még a Szent-István napját sem tartják be. Eltekintve attól, hogy az egyik tanácsnok e hó 20-án délelőtt, a város részére, nyílt utcán nagy zajt okozó ács munkákat végeztetett, a lakosság egy része Szent-István napját valóságos hétköznapná alacsonyította. Sok helyütt ugy a városban, mint a vidéken napszám munkát végeztek, gazda és cselédek egyaránt. — Felhívjuk erre az illetékes ellenőrző hatóság figyelmét.

— Hymen. Gimessy János, primás uradalmi tanító e hó 19-én váltott jegyet Ujfalu s Mariska kisasszonnyal, Ujfalu s István köztisztviselőben álló polgár kedves leányával. — Boldogság koszorúzza frigyüket!

— Az új primás. A primási szék betöltése sokféle kombinációra szolgáltatót okot s a magyar püspöki karnak csaknem mindenik tagja szerepelt már jelölt gyanánt. A „Magyar Hírlap” szerint újabban Hi-

dassy Kornél, szombathelyi püspök, az udvarnok határozott jelöltje s állítólag csak tőle függ, hogy esztergomi primása legyen.

— Vendéglői mizériák. Az „Oroszlán”-vendéglő bérlojének e napokban dobra ütöttek minden ho'miját. Nem bírt megküzdni a sok adóssággal, a melylyel terheitén jött Lévárba s ez okozta bukását. Pénz nélkül, adóssággal kezdett egy olyan üzlethez, a melynek ellátásához ezerek kívántatnak. A vendéglős bu-ának következményei azonban hatással voltak nemcsak a helybeli, hanem a vidéki fogyasztó közönségre is. De legjobban megérezte a bosszantó állapotot az átutazók, a kiket több napon át egyetlen butorozott szoba sem várt. — Hogy az ilyen eset a jövőben ne ismétlődjék, azon az uradalom a saját és a közönség érdekében úgy segíthet, ha a vendéglő bérbeadásánál körültekintőbben jár el és abba csak olyan bérlolt alkalmaz, a ki kellő anyagi bizosítékot bír felmutatni arra nézve, hogy a vendéglőnek jó hírnevét visszaállítja.

— A nagy-sallói önk. tűzoltók — mint tudósítónk írja — e hó 19-én este mentek át az első tűzpróbán s a község legnagyobb meglegedésére meg is felelt feladatuknak. A mondott napon ugyanis aszérüskertek között egy szalmakazal gyuladván ki, a vészjelre a lehető leggyorsabban a helyszínen voltak a tűzoltók s ügyes működésük — és 800 frtos, jóminőségű, új fecskendőjükkel rövid idő alatt lokalizálták a tüzet, mi ha nem sikerül, a vész tovább terjed és nagy pusztítást vitt volna véghez a közvetlen közelben fekvő asztagok, kazlak és pajtákban. — A jól szervezett, új egyesület e napokban küldötte fel alapszabályait megerősítés végett. Az egyesület elén Tóth Lajos, ref. tanító, mint ideiglenes parancsnok és Dományi Béla körjegyző fejtelenek ki buzgó tevékenységet.

— Athelyezés. A vallás- és közoktatásiügyi miniszter Deme Károlyt, az aranyos-maróthi állami leányiskolák igazgatóját, egy magasabb fokú tanintézetbe, az alsókubini 6 osztályu polgári fiúiskolához a magyar nyelv- és irodalmi tanszékre rendes tanárra, Deméné, Rill Vilma felső leányiskolai tanítónőt pedig a polgári leányiskolához a földrajz-történelmi tanszékre rendes tanítónővé nevezte ki.

— Az aratás eredményét már határozott arányokban konstátálhatjuk a lévai járásban. Léva város határában a déli rész felől közepes, itt-ott középen felüi; a nyugati és északi részben a termés silány. Vámos-ladányi gazdák szerint: náluk az aratás közepén felüli eredménnyel ment végbe; míg Garamkeszi, Szőlös és a szomszédos községek termése határozottan gyöngé. A garamenti községekben a buzák annyira besültek, hogy némely gazda nem is engedte csépelni, mert keresztje nem ad többet 6—10 liternél s az is csak köménymag. Sok gazdát ott hagytak az aratók még a cséplés előtt. — Bizony szomorú tölnek néz elé gazdáink igen nagy része!

— Szüreti kilátásunk. Szőlőink, a melyek nagy részét már megtámadta a filloxera s erősen pusztítja a peronospora, a szőlő eme legújabb veszedelme, — alig ígérnek valami termést. A szőlőnek ez újabb ellensége annyira el van terjedve, hogy a tavasszal remélt ürhető termés iránt táplált reményünk is teljesen meghiusult.

— RÖVID HIREK — Amerika felfedezésének 400 éves emlékünnepén, 1892. okt. 12-én, a délamerikai nők arany koronát akarnak Krisztina spanyol regenskirálynéknak átnyújtani. — A filloxera ellen egy turini tanár állítólag oly szert talált ki, a mely elpusztítja a filloxerát, de a szőlőben nem tesz kárt. — Londonban az egészségügyi és statisztikai kongresszus elhatározta, hogy 1894 diki nagy-gyűlését Budapestén tartja meg. — Báró Hirsch az oroszországi zsidók kitelepítésére a kisázsiai vasutak mentén nagy kiterjedésű földeket akar kibérelni 8—10 millió frankért. — Az országgyűlés tanácskozásai e hó 17-én királyi leirattal október hó 3-ig felfüggesztettek. — Az időjelző intézetek jóslása szerint még a közelebbi napokra is változókonny időjárás várható. — A só árát métermázsánként 3 krajczárral, egész rakományánál azonban csak 1 kral felemelni rendelte a pénzügyminiszter. — Budapest Európa legdagdagabb városainak egyike. A város vagyona a mult év végén a 99 milliót meghaladta s ezzel szemben majd 20 millió az adóssága; a tiszta vagyon tehát több 79 millió forintnál. — A Farkas Menyhért világhírűvé vált lutripörében a kuria e hó 19-én hirdette ki ítéletét, a mely szerint Farkas öt évi, Püspöky 4 és fél évi, Szobovits négy évi és Telkesiné másfél évi börtönre lett ítélve.

APRÓSÁGOK.

— Rovatvezető Zuhany. — Mikor a feleség sütt. Nő (a férjéhez): Nos, Laci hogyan izelt a torta, a melyet az irodába küldtem? — Férj: Nem is főstoltam, galambom. — Nő: Hát mi a manót csináltál vele? — Férj: Azt hittem, azért küldöd, hogy legyen már egyszer az irodában papírvontatóm.

— Boldogtalan szerelem. — Snyaró ur, szereti ön a libapeseányt is? — Oh, igen! de szerel mem — fájdalom — viszonzás nélkül marad!

Iskolai jelentés.

A lévai k. r. főgimnáziumban az 1891/92. tanévre a nyilvános tanulók szabályszerű beírása f. évi szept. 1. 2. 3-án; a javító vizsgálatok pedig aug. 31-én fognak a főgimn. épületben mindenkor délelőtt 8—11 és délután 2—4 óráig megtartatni. A jelzett időn túl, szept. 10-ig csakis a késedelmüket szigoruan igazoló tanulókat veheti fel az igazgató.

Veni Sancte szept. 4-én lesz, szept. 4-én megkezdődnek az előadások.

A gimn. első osztályába csak a 9-ét betöltött és 12 évnél nem idősebb tanulók vétethetnek fel a népiskola 4-ik oszt. bizonyítványa, vagy felvételi vizsgálat alapján. Minden felvételn kívánó tanuló a felvételre legközelebb végzett tanulmányairól szóló bizonyítványával személyesen, szülei, gyámja vagy ezek megbízottjai kíséretében tartozik az igazgatónál s az illető osztálytanárnál jelentkezni, s ott születési évtől, napját és helyét keresztlevél, illetőleg születési bizonyítvány alapján igazolni, újratöltési bizonyítványát és az előző években kapott fegyelmi szabályokat felmutatni.

A gimn. 5-ik osztályába fellépni kívánó azon tanulók, kik tanári és papi pályára készülnek, kötelesek a görög nyelvet tanulni, kik más egyéb pályára készülnek, azok kötelesek a görög nyelv helyett berendezett pótló tanfolyamot hallgatni, melynek tárgyait magyar irodalmi olvasmányok és rajz képezik, mely mindkettő kötelező tantárgy, melyekből rendes osztályvizsgálat teendő s melyek közül az előbbi az érettségi vizsgálatok szóbeli részének tárgya. Kik az 5-ik osztályba fellépnek, azok szülei vagy gyámjai kötelesek a beiratás alkalmával szóbelileg, távollétük esetében pedig írásbelileg kiállított nyilatkozattal kijelenteni, hogy fiuk, illetőleg gyámságuk alatt levő tanulóra nézve a görög nyelvet vagy a helyette felállított pótló tanfolyamot akarják-e kötelezővé tenni.

Minden tanuló kivétel nélkül a beiratásnál 2 frt. felvételi és 1 frt 50 kr. könyvtári és értesítői illeteket tartozik fizetni. Tandíj 24 frt, mely egész évre előre vagy két részben szept. és febr. hó elején a főgimn. igazgatónál fizetendő. Az első osztálybeli tanulók tandíjmentességre igényt nem tarthatnak.

A házigazdák a főgimn. igazgatóság-nál törtéendő előleges bejelentés nélkül tanulókat szállásra fel nem fogadhatnak.

Léva, 1891. aug. 27.

A főgimn. igazgatóság.

II.

A lévai ág. ev. elemi iskolában az 1891/2 tanévre vonatkozó beiratások f. évi szeptember hó 1-ső és 2-ik napjain mindenkor délelőtt 9—12 óra közt az iskola helyiségben teljesítetnek s az előadások szeptember 3-án veszik kezdetüket.

Léván, 1891. évi aug. 21-én.

A lévai ág. ev. egyházi iskolaszék.

Lévai piaci árak.

Rovatvezető: Kónya József városkapitány.

Buza: m-mázsánként 9 frt 50 kr., 10 frt 20 kr. Kétszeres 8 frt 50 kr. 8 frt 80 kr. Rozs 8 frt. 20 kr. 8 frt 50 kr. Arpa 5 frt. 7 frt 20 kr. Kukorica 6 frt 40, 7 frt — kr. Bab 6 frt — kr. 6 frt 50 kr. Zab 5 frt — kr. 5 frt 50 kr. Lencse 7 frt — kr. 7 frt 40 kr. Köles 4 frt — kr. 4 frt 50 kr.

Nyilttér.

Hamisított fekete selyem. Egészünk el egy kis szövet-mintát, a melyből venni szándékozunk és az esetleges hamisítás rögtön napfényre jő: Valódi, tisztán festett selyem azonnal összehusogodik, hamar elalszik és kevés világos barna hamut hagy. — Hamisított selyem (mely hamar zsirosodik és török) lassan tovább ég, különösen a szegélyszálak pislogva égnek sötét barna hamut hagyva és ellenében a valódi selyemmel, nem fodorit, hanem összehusogodik. Ha a valódi selyem hamvát összenyomjuk, szétporlik; a hamisított nem. — Henneberg G. (cs. és kir. udv. szállító) Zürichben valódi selyem szövetekből mindenkinek szívesen küld mintákat; porto- és vámmentesen házhoz szállít, ruha- és darabonként.

E rovatban minden szó egy-szeri beiktatása 3 krba kerül; helyez-dijban — a lakás megjelölése mellett — fizetendő minden egy-szeri beiktatásért 37 kr.

KIS HIRDETÉSEK.

Hirdetésekre hű-ebb felvilágosítást Nyitrai és Társa kiadó-csop. ad, ki levelbeli tudakozásra postabélyeg beküldése mellett azonnal válaszol.

Léván a „Szabadba“ címzett vendég fogadó és kávéház helyiségei bérbeadandók, esetleg magánlakásoknak is kiadatnak. Ugyanott eladó a kávéház berendezés. — Bővebbet **Ákossy Sándor** bor-kiviteli üzletében.

Legnemesebb fajta
téli-körte és alma

kapható **Honecz József**, kiskereskedényi pusztáján, métermázsája Lévára szállítva 8 frtjával. Megrendeléseket elfogad szeptember hó 10-ig.

A befőzéshez való legjobb hólyagpapir kapható Léván, Nyitrai és Társa papirkereskedésében.

Nyitrai László ur Mártonffy-(Szappanos)-utczai házában **három szoba-, konyha-, pincze- és éléskamrából** álló lakás azonnal bérbeadatik. Bővebb felvilágosítást ad Léván, **Pólya Pál**, lakik Nyitrai Ferenczur házában. 77

Hirdetmény.

Egy tökéletesen idomított sárga szőrű vadászeb eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál. **Csernyánszky József** urad. fővadász Csáradon, posta és távirada állomás Garam-Szent-Benedek.

Árverési hirdetményi kivonat.

A lévai kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a lévai takarékpénztár végrehajtónak **Fábián András** garamlőki lakos végrehajtást szenvedő elleni 392 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a lévai kir. járásbírósa területén lévő Gr.-Lök községben fekvő a végrehajtást szenvedett **Fábián Andrásnak** a garamlőki 12. számú tjkvben A I. 2-6. 8. sorszám alatti ingatlanságban osztatlan fele része, melyet az 1890. évi február hó 28-án megtartott bírói árverésen **Spitzer Lipót** volt garamlőki lakos jelenben ismeretlen tartózkodású 1425 forint o. értékben árverezett, ki annak kárára és veszélyére az újabb árverést 832 frtban má megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1891. évi szeptember hó 21-ik napján d. e. 10 órakor Gr.-Lök községben a községi bíró lakáshoz megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatul fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 83 frt 20 kr. o. értéket készpénzben, vagy az 1881. LX. törvényezikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt magy. királyi igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. tez. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Léván, 1890. évi decz. hó 8. napján.
A lévai kir. járásbírósa mint tkvi hatóság.

Gyenes, kir. járásbíró.

Árverési hirdetményi kivonat.

A lévai kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Mészáros János és neje szül. Vizi Krisztina végrehajtónak **Hruz József** végrehajtást szenvedő elleni 71 frt 72 kr. tőkekötelés és járuléka kielégítés iránti végrehajtási ügyében a végrehajtást szenvedő **Hruz Józsefnek** a garamlőki 34. sz. tjkvben A I. 1-7. rdsz. alatt foglalt ingatlan és az A I. 1. rdsz. alatti birtokrésztelen épült 29. összeráisi számú lakházban, valamint közös tartozékában való 1/2 rész tulajdoni jutalékára 370 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1891. évi augusztus hó 25-ik napján d. e. 9 órakor Garam-Lök község bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatul fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 37 frt osztrák értéket készpénzben, vagy az 1881. LX. törvényezikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november

hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Léván a kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóságúál 1890. évi szeptember hó 1-én.

Gyenes, kir. járásbíró.

3748/890. tkvi szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A lévai kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Bogó Lajos és Bogó Dávid végrehajtónak **Toth László** végrehajtást szenvedő elleni 100 frt tőkekövetelés és járuléka kielégítés iránti végrehajtási ügyében az árverést úgy az adós **Toth László**, valamint a társtulajdonos **Toth Lászlóné** szül. **Toth Zsuzsannának** a garamlőki 94. sz. tjkvben A I. 1-2. rdsz. alatt foglalt közös ingatlanra és az ott épült 76. összeráisi számú lakházukra együttesen 432 frtban, **Toth Lászlónak** a garamlőki 323. számú tjkvben A I. 1. rdsz. alatt foglalt ingatlanára 68 frtban az ugyanott A + I. rdsz. alatt foglalt szőlő fekvőségére 106 frtban a garamlőki 359. sz. tjkvben A I. 1. rdsz. alatt foglalt ingatlanára és közös legelő erdő tartozékaira 8 frtban, végre a garamlőki 383. számú tjkvben A I. 2. 4. rdsz. alatt foglalt ingatlanban való 1/4 rész tulajdoni jutalékára 813 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1891. évi augusztus hó 28-ik napján d. e. 10 órakor Gr.-Lök község bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatul fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis a garamlőki 94. számú tjkvben A I. 1-2. rdsz. alatt foglalt ingatlan után 43 frt 20 kr., az ugyanottani 323. sz. tjkvben A I. 1. rdsz. alatt foglalt ingatlan után 6 frt 80 kr., az ugyanott A + I. rdsz. alatt foglalt szőlőfekvőség után 19 frt 60 kr., az ugyanottani 359. sz. tjkvben A I. 1. rdsz. alatt foglalt ingatlan után 80 kr. végre az ugyanottani 383. sz. tjkvben A I. 2. 4. rdsz. alatt foglalt ingatlanok 1/4 része után 81 frt 30 kr. osztrák értéket készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1. 3333. sz. alatt kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. tez. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Léván a kir. bíróság, mint telekkönyvi hatóságúál 1891. évi január hó 13-án.

Gyenes, kir. járásbíró.

FELHIVÁS

Léva város t. cz. közönségéhez!

Mivel az aszfalt-munkálatok helyben három hét alatt teljesen elkészülnek, van szerencsénk a t. cz. közönséget tisztelettel figyelmeztetni, hogy alant felsorolt burkolási munkálatokat csakis ezen időtartam n belül vállalhatunk, sziveskedjenek tehát erre vonatkozó becses megbízásaikkal az idő rövidségénél fogva mielőbb megtisztelni.

A Léva r. t. város tekintetes tanácsával kötött szerződésben foglalt feltételek mellett következő munkálatokat vagyunk hajlandók elvállalni:

Udvarok, kapubejáratok, folyosók, mosókonyhák, kamarák fürdőszobák, csarnokok, raktárak, lóistállók, pinczék, boltok, mézárszékék, magtárak, terraszok, kert utak, táncstermek, műhelyek, gyárhelyiségek, tekepályák stb. stb. elismert legjobb minőségű

aszfalttal burkolását,

új építkezéseknél az alapfalaknak aszfalttal befedését (miálttal a talaj-nedvességnek a falakba felszivódása meggátoltatik) továbbá nedves falak, lakások pinczéknek stb.

gyökeres szárazzátételét

jótállás mellett legolcsóbban teljesíteni.

Felkérjük ennél fogva Léva város t. cz. lakóit és háztulajdonosait, kik ez idén aszfaltmunkálatokat készíttetni óhajtanak, hogy e kedvező alkalmat, a mig t. i. e munkálatok folyamatban vannak, felhasználni sziveskedjenek.

Megrendelések a lévai asphalt-járda-vállalat irodájában eszközölhetők.

Neuchatel asphalt Company limited Budapest.

„THE GRESHAM“

életbiztosító-társaság Londonban.

Magyarországi fiók: Budapest Ferencz József-ter 5. 6. sz. a társaság házában.

Ausztriai fiók: Bécs, Gisellastrasse 1. szám alatt a társaság házában.

A társaság vagyona 1890. június 30-án	111.610,613 frt — kr.
Évi bevétel biztosítások és kamatból 1890. évi június 30-án	20.084,349 frt — kr.
Kifizetések biztosítási és járadéki szerződések s visszavásárlások után a társaság fennállása óta (1848.)	234.804,082 frt — kr.
A legutóbbi tizenket havi fizetési idő alatt a társaságnál értékig nyújtottak be ajánlatok, miálttal a társaság fennállása óta benyújtott ajánlatok össz-rtéke	55.985,275 frt — kr.
	1.366.812,555 frt — kr.

1.366.812,555 frt — kr. órtékra megy. — Prospektusokkal és díjtáblázatokkal, melyek alapján a társaság kötvényeket kiállít, továbbá ajánlatokkal, díjmentesen szolgálnak az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb városában az ügynök urak és magyar és osztrák fiókok.

Melyik lapra fizessünk elő?

Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva a legolcsóbb magyar lap az

„EGYETÉRTÉS“

a mely az új évvel immár 25-ik évfolyamába lépett. Ez a magyar olvasó közönség lapja. Hiteles forrásokból származó értesüléseinek gyorsasága, alaposága és sokasága, rovatainak változatossága, kitűnősége, a különböző olvasmányok gazdag tárháza tették az „Egyetértés“-t népszerűvé. Az országgyűlési tárgyalásokról a legrészletesebb s e mellett tárgyilagos hű tudósítást egyedül az „Egyetértés“ közöl. **Gazdasági rovata** elismert régi tekintélynek örvend. A magyar kereskedő s gazdaközönség nem szorul többé idegen nyelvű lapra, mert az „Egyetértés“ kereskedelmi s tőzsdei tudósításainak bőségével s alaposágával ma már nem versenyezhet más lap. A kereskedő, az iparos s a mezőgazda megtalálja mindazt az „Egyetértés“-ben, a mire szüksége van. Változatosan szerkesztett tárczájában, annyi regény olvasmányt ad, mint egy lap sem. Két három regényt közöl egyszerre, úgy, hogy egy év alatt 30-40 kötetnyi regényt, részint eredetit, részint a külföldi legjelesebb termékeket jó magyarságu fordításban kapnak az „Egyetértés“ olvasói. A ki olvasni valót keres és a világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni, fizessen elő az „Egyetértés“-re, melynek előfizetési ára egy óra 1 frt 80 kr., 1/4 évre 5 frt s egy évre 20 frt. Az előfizetési pénzek az „Egyetértés“ kiadóhivatalába küldendők. Mutatványszámot a kiadóhivatal kívánatra egy hélig ingyen és bérmentve küld.

SZÁLLITHATÓ MEZEI VASUTAKAT

gazdasági, erdészeti és ipari czélokra legjobb kivitelben jutányos árakon továbbá:

SCHLICK-féle mélyítő- és egyetemes aczél-ekéket (SACK-rendszer) jelentékenyen leszállított árak mellett szállit a **SCHLICK**-féle vasöntöde és gépgyár **RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG** BUDAPESTEN.